

Numărul 18.

Oradea-mare 6/19 maiu 1901.

Anul XXXVII

Apare duminica. Abonamentul pe an 16 cor., pe $\frac{1}{2}$ de an 8, pe 3 luni 4. Pentru România pe an 20 lei.

Logodnă stricată.

(Fine.)

IV

A isbutit meșterul fost Gelep: Stolnicul Antonie s'a înțeles să dea pe Tinca după Constantin Mavrocordat, care va iscăli de primire o foaie de zestre încărcată, de și în realitate jumătate din averea fetei va rămânea în mâinile lui.

Decât a rămas acum să se pună față în față tinerii, că de s'or plăcea apoi să fie logodiți de părintele arhieru Halchedon.

S'ar face acum pe dată și nunta, dar nu se cade nuntă în luna lui maiu, în luna florilor, că nu ese cu sfârșit bun. În luna viitoare se va face nuntă bogată și căsătorie la patriarhie.

Cum tocmai eră zi de arminden (intei maiu) se hotărășce să meargă la petrecere la ostrovul Princhipe, boerul stolnic Antonie cu fiică-sa vitrigă, cu Cilibi Castron și să se întâlnească în grădina cea minunată a lui Dioghenides, cu neamul lui Costache Mavrocordat, împreună cu acesta, ca să se lege mai de aproape cunoștință între tineri și doar a doua zi să se și facă logodna bisericească.

Încă înainte de sosirea junei fete, Costică Mavrocordat, așteptă la mal apropierea luntrei ce o aducea împreună cu Antonie, cu Cilibi Castron și cu alți români cunoscuți de ai acestora. Prea deștept eră Costache Mavrocordat și bine șciea cât câștigă un om pe lângă femei, arătându-li-se prevenitor, curtenitor. El întinse mâna tinerei fete și o ajută să sară pe mal, pe dată ce luntrașul legă luntrea de stêlpul de oprire.

Pentru întâiaș-dată Tinca își simți mâna ei albă și moale strinsă în ale aceluși tiner care

bine văduse ea că o urmăreșce pretotindenea. Ea simți o emoțiune inesplicabilă și sângele îi încălzi alba față rumenind-o.

În grădina la Dioghenide, sub iasomia înflorită, sub tufe de trandafiri de toată frumuseața, pe iarba verde, eră întinsă masă mare împodobită cu taleri de argint și pe care *alibiurile, corăbielile, catmacurile, baclavalele*, făceau cu ochiul celor sosiți de le venia apa la gură. Sticle de vin chilimbării de Hio, de vin purpuriu de Cipru grăiați dulci ademeniri stol-

Bucuria copiilor.

nicului Antonie, lui Cilibi Castron, părintelui vlădica și la ceilalți musafiri. Până ce numeroșii servitori să pregătească ospetul, se făcură presentațiunile. Binevoiseră a onorâ petrecerea Beizdadaea Panaiotache Moruz, Beizdadaea Mihalache cumnatul lui Costică Mavrocordat, Banul Nicolae Mavrocordat, Logofetul Ștefanache Mavrogheni, iară dintre cunoscuții lui Castron: Sotirache cherestegiu, Petre Gheorghiu Chehaiua, Ghristache ginerele Mischiului și alți câțiva negustorași din Arnăut-chioi.

Acum Tinca, venind de la port până la grădina alătura cu tinerul Costache, putuse schimbă câteva vorbe cu el și lucru cei părea neexplicabil: de unde până nu a-l fi vedut mai deaproape, tinerul îi plăcea și privirea ochilor lui o emoționă, de astă dată amorțise în sufletul ei asemenea simțire, ba cu repeziune mare îi succedase răceala, indiferența.

Ajunși în grădina, la umbra unui majestos bătrân cipres, stolnicul Antonie, la îndemnul lui Cilibi Castron, se adresează către Tinca:

— Dragă copilă, ne-a trimis Dumnezeu pețitor pentru dumneata. Iacă dumnealui Costache Mavrocordat îmi face cinstea să mi te ceară de soție. Eu cu dragă inimă me învesc și am și dat foaie cu însemnare de toată zestrea și averea dumitale după răposata mamă, soția mea, Dumnezeu să o ierte, — la mâna prea sfințitului arhieru Halchedon, de toată averea, adaugă vitregul tată, subliniind la rostire aceste din urmă vorbe.

Tinerul Mavrocordat se întoarce gales către fată:

— Vrei ducă să fii soția mea?

Tinca tăcu. Ea singură nu-și esplică sentimentul ce-i copleșise inima: iubiă ea pe Costică? îl ură?

— Cine tace, aprobă, esclamă părintele arhieru, luând mâna Tinchei și punând-o într'alui Costache Mavrocordat.

— Mâne logodna bisericescă la patriarhie, adăugă el.

— Și astăzi la masă, strigă Cilibi Castron, în momentul când un taraf de lăutari din București dintr'un cerdac construit pe malul mării întona cu-noscute cântare:

„Taci mireasă, nu măi plânge.

„Că la maică-ta te-om duce,

„Când o face plopul pere.

„Și răchita micșunele“.

V

Ținu petrecerea multe ore. Cu cât timpul trecea, cu atât Tinca simția crescându-i repulsiunea pentru Costică Mavrocordat, ori cât el, cu maniere *evgheniste*, se siliă să fie curtenitor, ședend la masă alătura cu tinera româncă.

Aproape de toaca de vecernie se termină ospetul. Cilibi Castron, neavend de a economisi vinul strein, și-l cam urcase la cap, de bătea cu palma pe burtă nu numai pe stolnicul Antonie, dar și pe Beizdadaea Panaiotache Moruz și strigă la lăutari: Zi-i, mă țigane, pe gâtul vioarei!

***

Plecară cu toții în bărci să se întorcă în oraș. În barca în care se află Tinca cu tatăl ei vitreg descinse și logodnicul.

Și acesta nu prea vedea limpede prin fumul malveziei ce-i întunecă creierii.

Și cu cât acest fum se urcă mai des la cap,

tinerul perdeea din vedere situațiunea în care se află, așa că, la un moment dat, el adresă stolnicului Antonie o întrebare care, audită de fată, o face să-și dea seamă de instinctiva aversiune pentru junele Mavrocordat.

— Da, Archon stolnice, să nu îmi mai scađi nimic din foaia de zestre, că destul luași jumătate din avere!

Antonie se îngălbeni și simulând o tuse violentă, cu sgomotul căreia speră să acopere vorbele tinerului:

— Bată-te norocu ginere, zice el, ce mucalit măi ești...

Tinca pironi ochii sei în ai lui Antonie ca și când ar fi vrut să citească în fundul sufletului bătrânului vitreg. Apoi își întoarce privirea cu o căutătură de dispreț asupra logodnicului.

De odată un val mare isbește barca. Cilibi Castron, care adormise, perde echilibrul și cade în mare, dar se apucă cu mânilor de gingașul corp al Tinchei care, neputend cumpeni greutatea masivului corp al lui Castron, cade la rândul ei în mare, abia putend-se apucă cu mânilor de marginea bărcii, slobođind țipete sfășietoare.

Stolnicul Antonie face repeziune cruci, dar stă nemișcat la loul lui. Costică Mavrocordat găsește timp de a se gândi că de se înneacă fata, se înneacă și zestrea, dar se gândește și la propria-i scăpare, deci stă și el nemișcat.

Dintr'o barcă care plutea la câțiva metri mai departe, dusă de 4 voinici lopătari, se asvêri în mare un individ. Un altul îl imită. Aprigi înotători, în 2 secunde ei au ajuns la locul sinistrului, urmați la mică distanță de barca lor. Sosiră la timp căci Tinca nu mai avea puteri ca să se țină de barcă, iar Cilibi Castron pusese acum multă apă în vinul de la ospet. Cel mai bătrân din cei doi înotători desleastă brațul lui Castron din gîrurul taliei Tinchei, iar celalalt, un tiner frumos și viguros, isbutește să ridice în propria-i barcă pe frumoasa copilă, tocmai în momentul când își perduse simțirea și puterile. Cilibi Castron este răsturnat de mântuitorul seu în fundul bărcii de unde căduse și ținut cu capul în jos ca să restituie mării apa ce i-o împrumutase, pe când pitarul Ilie Rosmarin (așa se numia cel al doilea mântuitor) îngrijiă dușos de Tinca, învelind-o într'o manta de Brașov.

— Unde să ducem coconița? întrebă acesta pe cei rămași în luntrea din care ea căduse. Urmași înainte dvoastre, adăogă a zice; noi venim după barca dumneavoastră.

Nu știu dacă prin capul stolnicului Antonie nu trecu un moment gândul reu că ce câștig putea să fie pentru el din înecarea fetei, dar prin capul logodnicului fulgeră cugetarea că de se înecă ea, pierde averea ei, ba și cheltuiala însemnată ce făcuse cu petrecerea de astăzi. De, s'ar fi cuvenit ca el să se arunce în mare, în ajutorul logodnicei sale, decât audise tinerul boer în ce primejdie se pun cei cari vor să scape pe cei cari se înneacă...

***

Tinca revenită în simțiri apucă recunoscătoare în mânilor sale mâna tinerului ei salvator.

— Cum pot a-ți mulțumi, zice ea? M'ai scăpat de la moarte, ceea ce n'a fost în stare să facă el...

Se gândiă la logodnicul nevrednic.

— Cine el? întrebă curios Rosmarin.

Tinea nu răspuse, dar cu privirea catifelată a negrilor sei ochi răsplăti pe bravul tiner. Acesta, printri'o inconștientă mișcare, sărută mâna fetei care încă ținea strinsă pe a lui --

În două, trei vorbe Rozmarin spuse Tinchei că el este de neam din București, dar de mic crescut în Țarigrad pe lângă tat-seu, neguțător de cherestea și că răposatul Domn Alexandru Șuțu l-a cinstit cu rangul de Pitar, pentru slujbele ce-î făcuse tată-seu. El este azi om cu avere și duce de la moartea tată-seu comerțul de cherestele și are corăbii cari încarcă lemnărie la Galați și Brăila. Barca în care se află și încă alte 10 sunt ale lui. Bine îi este în Țarigrad, dar de țara românească îi este dor, măcar că n'a mai vădut-o de când eră de 8 ani. E fericit că a scăpat de la moarte compatrioții -- mai ales o fată frumoasă --

VI

Trecuseră câteva zile de la accidentul cu barca. Constantin Mavrocordat pretinse stolnicului Antonie să se facă logodna bisericească.

În dimineața zilei de Înălțarea Domnului, biserica patriachală eră plină de închinători. Tot fanarul evghenicos asistă la leturghie. Neamul Mavrocordătesc, în frunte cu arhiepiscopul Halchedon rămase după leturghie în biserică. Asemenea rămaseră și prietenii și cunoscuții stolnicului Antonie și ai lui Cilibi Castron.

Toți așteptau sosirea la biserică a stolnicului Antonie cu Tinea.

Acum binecuvântarea de eșire din biserică se dăduse, anafora se împărțise, lumea se împrășciase... și așteptății nu veniau.

— De ce-o fi întârziind? zise părintele arhiepiscop, încet către Costică Mavrocordat.

— Încep și eu a me îngriji, șoptește tinerul boer.

Sosește în fine gâfâind, căci mersese repede, Cilibi Castron.

— Nenorocire! prea sfinte părinte, strigă el încă de la ușe; nenorocire! Tinea a fugit astă-noapte cu tinerul Rozmarin; au plecat amândoi pe o corabie spre Galați și boerul stolnic, când auđi de fuga fetei s'a prăbușit pe divan lovit de dambla.

— Nepoate Costache, nu te întristă, zice arhiepiscopul.

— Să nu me întristez! Am perdut zestrea, o avere cu care puteam ajunge la Domnie!

— Dar totul nu e perdut, adaugă a zice Cilibi Castron; la Valachia logodna stricată se plătește... Pleacă boerul Mavrocordat, du-te la București, dă jalbă la Vodă Caragea și cere-î despăgubire ori cât de mare, sub nume de daruri de nuntă ce ai dat dumneata cuconiței. Vodă Caragea ține cu noi Greii. Ori că-ți dă fata luând-o de la Rozmarin, de... nu mai face și dumneata pricină, că averea-î mare, — ori că umfli vr'o sută, două de mii de lei...

— Aferim, bun sfat dăduși Cilibi Castron, zise vlădica.

Toate persoanele simandicoase se retrăseseră deja din biserică.

— Logodnă stricată, fie! gândi și Constantin Mavrocordat, numai bani să iasă...

„N'o fi Domnia, dar fata lui Agop bani cere, iar nu eucă domnească.

O săptămână întreagă în mahalaua Fanarului din Țarigrad nu se vorbi decât de logodna stricată și după altă săptămână, la București începă *davaua* (procesul) care se termină în iunie 1815 cu o bună despăgubire bănească dată logodnicului Mavrocordat pentru logodna stricată, dar și cu cununarea Tinchei cu bogatul Rozmarin de cătră însăși Domnița Ralu, fiica lui Caragea Vodă.

La mahala se mai șoptia că în ziua cununiei, Beizdada Costache Caragea zise credinciosului seu Cristache Arnăutu:

— Bre Christache, frumoasă muere ia Rozmarin! Cum s'a stricat logodna din Țarigrad, nu s'ar putea strică și cununia de la București? Bre Christache, să te ved!

București, 17 martie 1901.

V. A. URECHIA.

Chindia.*

*Stău acum pe-o buturugă
Și me uit prin văi,
Nu-î mai mult decât de-o fugă
Până 'n deal; și par'că-î oaste
Cum se ved în șir pe coaste,
Sutele de clăi.*

*Impregiurul meu invie
Toate câte sânt,
Ce de joc și veselie,
Când e soarele la toacă!
Îată-le, sărind se joacă
Undele de vânt.*

*Una printre clăi s'ascunde;
Umblă pe furiș,
După ea mai multe unde,
Fuge care mai de care,
Dar, cotind, gonita sare
Repede 'n tușiș.*

*Toate 'n cîmp acum s'adună
Crîngul răscolind,
Iar frunzișul sună, sună,
Dar pe când aleargă ceata,
Îat-o, din tușiș sirecata,
Iese hohotind.*

*Îes, cu capul dat pe spate,
Soatele-î spre văi;
Răsvrătesc, întunecate,
Brazdele de fin, se 'ncurcă
Printre spină și iarăș urcă
Coasta, printre clăi.*

* Din volumul pus sub presă.

Și mereu așa colindă
Dealurile 'ntregi,
Și 'n sfârșit, când e s'o prindă,
Toate cad pe ea de-odată,
Din grămada 'ncăerată
Nu le mai alegi.

Multe guri neum se 'ngaimă.
Vălmășag nespus;
Patele din câmp, de spațmă,
În virtej acolo prinse,
Se rotesc și joacă 'mpinse,
Se ridică 'n sus.

Liniștite 'n urmă toate
Tae și stată pe loc.
Nu știu, de-obosite, poate,
Orî aleg prin Ugă-Bugă
După cine să mai fugă
Într'ul doilea joc.

Că 'n curând încep să salte
Pe sub tei; și cern
Flori de tei din crângi înalte.
Loc făcându-le să treacă,
Ierbi și flori pe câmp s'apleacă,
Spicele s'aștern.

Iar din tei, privind la ele,
Ispitiți de joc,
Niște puț de rîndunele
Și-au uitat mîncarea 'n gură:
Jocul ăsta nu-l știură!
Cerule, fă loc!

Unu 'ncepe-acum să-și bată
Aripele 'n vînt,
Îată-î toți acum de-odată
Ciripind în zări senine:
Iar pe sus pe-acolo-î bine
Nu ca pe pămînt!

Și se 'ncinge-o veselie,
Toate sar mereu,
Flori și ierburi din câmpie,
Vînt și flori și rîndunele—
Vesel, de-aș putea cu ele
M'aș jucă și eu!

Gâtul mîerlele 'ntîndîndu-l
Nici nu mai ajung
Să resufte, — așa li-e gîndul
La ce ved, la câte-ascultă,
Și 'n uimirea lor cea multă
Sueră 'ndelung.

Veverița de mirare,
Cînd e 'n vîrf de fag,
Cînd p'un ram, când pe-altul sare,
După cum mai bun e locul,
Printre crengi să vadă jocul
Cel așa de drag.

Îată-î iepuri, nebuni,
Coarne 'n cap își pun,
Stau în doue labe uni,
Alții peste cap s'aruncă.
Sturzi hohotesc pe luncă,
Și de ris nebun

Pitpalacu 'n grău sughit,ă,
Iar nepoții lui
După mama cea pestriță,
Mai pestriți ca ea la pene,
Sprinten fug prin buruiene
Doi-spre-zece puț.

Și mereu se 'ncinge jocul,
Până pe 'nserat —
Și e plin de riset locul,
Plin de cântec deal și vale,
Câte-un nor drumet pe cale,
Galben de mirat

Stă pe loc acolo 'n naltul
Cerulei, privind.
Pleac' apoi. Dar vine altul.
Nu știu ce gîndește norul,
Dar a-tot-stăpînitorul
Soare 'n cer, zîmbind,

Ca un moș privind nepoții,
Zice: „Așa băeți!
„Veseli, și la joc cu toți!
„Pentru asta-mi place mie
„Truda mea de-o vecinicie
„Să tot nasc vieți!“

GEORGE COȘBUC.

Cugetări.

În dragoste, ceea ce se permite să... răpești,
are mai mult preț decît ceea ce ți se dă... gratis.

Dacă ar ști bărbații tot ce gîndesc femeile de
ei, ar fi de doue-zece de ori mai îndrășneți decît
sînt, — și dacă femeile ar ști tot ce bărbații gîn-
desc despre ele, ar fi de doue-zece de ori mai coquette.

Ce e amorul? O ocaziune pentru femeie să căș-
tîge spiritul care-î lipsește de obicei, — și o îm-
pregiurare pentru bărbat, să-l piardă și pe acela ca-
re-l mai are.

În iubire „privirile sînt cele dintîi bilete dulci“

Glumă la fântână.

Unde sânt ? . . .

*Unde sânt acele timpuri,
Când vedeam și eu în stele
Mângăerile iubirii,
Lumea feteșii mele ?*

*Unde sânt acele timpuri,
Când o strângere de mână
Me făcea să rîd o seară
Și să plîng o săptămână ?*

*Unde sânt acele visuri,
Și norocul. — unde sânt ?...
Le-a spăritat, să nu mai vină,
Bucla pîrului cărunt.*

Beiuș, novembre 1900.

V. E. M.

Strigoaia.

Novelă de Karl Emil Franzos.

(Urmare.)

Nu-mi finii cugetul, dar atât de tare me durea la inimă, cât stătuî locul și gemul tare.

Iancu grăbi îngrijit spre mine, că el, chiar contra voinții mele, se ținea tot în apropierea mea.

„În casă-i doctorul? — întrebaî eu.

„Da, de ce? — pentru Dzeu —

„Chiamă-l!

El grăbi de aci și după câteva minute se re-intoarse cu medicul.

„Nu am dureri corporale, — ziseî eu cătră acesta. — Dar dta, ca medic, comiți o crimă în contra mea, dacă nu-mi dai liniște deplină relative la prietenul meu. A interzis Henryk visita mea?

„Nu! — fu răspunsul. — El se interesează de dta. Dar eu însumi am zădărnicit orî ce revedere — eu singur. Datoria mea de medic mi-a dictat aceasta. De el trebuie ținute departe orî ce senzații iritătoare, și ce te priveșce pe dta, privirea lui ar putea influința în mod fatal asupra sdruncinațiilor dtale nervi!

„Așă dară totuș! — strigaiî eu. — El e sdruncinat sufleteșce —

Bravul om privi înspăimântat.

„Nu șeiî, — zise el cu vocea înădușită, — dacă starea lui se poate numi așă. Henryk nu e nici nebun, nici prost. Cause fisice n'au produs la el acest efect. Creerul nu e atacat și eu cred că reul nu e efectul cutremurului produs de lovire. Se vede a fi cuminte, toate le face cu cap, iar când vorbeșce, vorbeșce în propozițiuni clare, bine combinate. Dar e noapte în spiritul lui. Mie nu mi-a obvenit vr'un esemplu de așă tristă melancolie. El cugetă fără intrerupere numai la noaptea aceea și la toate câte s'au petrecut pân' atunci.

„Credî dta, — întrebaî eu, — că el ar dori să revază țigana?

„Nu-i acesta adevăratul termin. El se consumă de dorul ei. E enigmatic. Nu pot să iaî în nume de reu lui Fedor, dacă crede în fermecături. Dar ce-i de a face? Fedor zice: El ar muri mai bucuros, până

nu i-o aduce! Și eu — de, eu nu cuget chiar așă, dar ar fi strigător la cer dacă noi am mai aduce în casă pe aceea stricată și hoată, care n'a fost urmărită mai departe! Și apoi — cine șcie, unde vagabundează ea acum, în Turcia orî în Litvania? Și pe lângă aceea, fiecare zi aduce pentru Henryk pericol mare, corpul lui slăbeșce, spiritul i se ruinează. E teribil!

„Vorbit-ai dta orî Fedor cu el despre ea?

„Ferî Doamne! Noi ne păzim groaznic a adia rana. Nici el nu vorbeșce nici când ea, el își deschide buzele numai pentru de a da cele mai neapărat trebuincioase respunsuri și de a se informă despre dta.

Apoi tăcurăm ambiî.

În fine îl întrebaî:

„Dta nu șei adeva nici un mijloc?

„Nici unul! La început speram că timpul, schimbarea locului și modul de viețuire. Dar despre cel din urmă nu voeșce contele nici să audă. La o vorbire lungă și frumoasă ce i-o ținui relative la aceea, mi-a respuns cu trei vorbe: „Eu remân aci! — Și aceste le zise într'un ton, cât trebui să încetez cu orî ce încercare. Și despre influința timpului încă nu mai sperez, va fi așă, după cum am spus, tot mai reu...

Iară ne mai preumblarăm tăcuți. Mie-mi plesni ceva prin minte, un cuget straniu, cutezat. Îl abandonai, dar iar mi se ivi, și de căteori alungam acest cuget, de atâtea orî mi se ivia iară și me tortură.

„Doctore, — ziseî eu, — ce faci dta, când o rană coace sub legătură?

„O spintec!

„Dar atunci doare mai tare pe bolnav!

„De sigur, dar trebuie s'o fac, e neapărat de trebuință!

„Dta ai toată dreptatea! — ziseî eu. — Îl va durea reu, dar e necear! Vino!

„Unde? Ce voeșci dta?

Nu respunseiî nimic. Merseiî cu pași grăbiți la castel, în aripa stângă, la locuința lui Henryk — Înaintea ușei me reținui medicul și-mi prinse mâna.

„Ce vrei dta? — repetă el.

„Aceea se poate face, dar nu se poate spune, — respunseiî eu și intraiî numai decât, fără a bate în ușe și intenționat cu larmă mare.

Odaia eră numai de jumătate luminată — gardinele eraî lăsate 'n jos. Henryk sedea pe un scaun cu spate, capu-i eră întors spre fereastră. La câțiva pași de la el sta Fedor nemișcat cu ochii ațintiți spre stăpânul seî.

La intrarea mea tresări bătrânul, cu un gest, ca și când ar fi voita se aruncă asupra mea; schin-teî din ochii lui cei posomorîți. Dar Henryk nu-ș mișcă capul.

Eu me apropiai de el, și când îi zării fața mai bine, trebui să me rețin un moment, atât me îngrozii de tare. Nu mai erai trăsăturile cele amabile, fine, cu spirit, ale amicului meu, ci eră o față streină, decădută, stupidă, pe care zăcea o jale neșpus de mare. „E stupid! — strigaiî eu în inter-nul meu.

Dar me reculeseiî grabnic.

„Henryk! — strigaiî eu tare și voios, de și inima tremură în mine.

El își deschise ochii și o paloare de bucurie trecu peste fața lui.

„Sus! — strigaiū eū. — Vino 'n brațele mele! Eū trebuie să me conving că tu mai trăești!

El se ridică.

„Te afli iar bine? — întrebă el încet.

„Escelent! — strigaiū eū și-l îmbrățișaiū și-l strinseiū cu putere la inima mea.

— Iubitul meū! — murmură el și-mi strinse debil mâna. Apoi voi să se așeze iar pe scaunul lui.

Dar eū nu-l lăsaī. Il trāseiū un pas la o parte, îi puseiū ambe mânilē mele pe umeri și me uitaiū aspru în ochii lui. Și așa, pe când mai imi încetă inima de a mai bate, pe când toți nervii mi se alteraiū, îi vorbiū voios, cu ris frivol:

„O Henryk! Veđi tu ce pate, cine e nefidel princeșelor! Sperez, că ți-ai observat lecțiunea și pe viitor vei lāsă de ori care țigană să zacă, unde zace!

Înriurința fu teribilă. Deveni roș ca sângele, apoi palid cenușiū, îi tremuraiū obrazele, i se deschiseră buzele și iar i se închiseră, ca să se deschidă din nou. Imi scuturā mânilē de pe umerii lui, se retrase și-ș făcū palmele pumnii și stătū amenințind cu ei. Astfel stătū câteva secunde cu ochii 'nchiși, un tremur îi cuprinse tot corpul.

„Lasă-le aceste! — murmură el în fine obosit.

„Pah! — respunseiū eū ridēnd. — De ce? Ai fost nițel nebun — și ce-ți pasă?! Dar totuș nu-ți poți uitā prostia — porți o marcă urită pentru viața ta! Fu o prostie cu urmări tragice, dar în fine totuș numai o prostie. Și de prostil trebuie să faci ris.

„Ris, — repetă el cu buzele tremurătoare. — Ris! — mai zise odată amărit și-și puse amēndoue mânilē pe față.

„Da, trebuie ris! — strigaiū eū iară în tonul veseliei armonioase. — De sigur că și frumoasa Aniula a ris, cel puțin câtă vreme i-au ținut galbenii tei!

„Galbeni? — întrebă el murmurând. Dar până să-i fi putut eū răspunde, i se schimbāră iară trāsăturile și luară o întipărire atât de teribilă, cât me retrāseiū fără voie. Erā fisionomia unui animal răpitor. Cicatricea ce mergea ca o petea lată de la tēmplă până la ceealaltă, se unflă roșă ca sângele, degetele i se cărligară și prindea cu ele în aer, și cu patimă, scoase de pe buzele sale vorbele: „Și totuș voiū aflā-o iarăș!

Peste cap imi trecū un fior rece — șcieam de ce: mi se sburliā pērul. Dar me forțaiū a simulā, imi strinseiū degetele pumnii și-mi încleștasem unghiile 'n carne, de mai sāngerā, numai astfel putui căpētā puterea, de a întrebā cu ton ușor:

„Ce vei aflā? Galbinii? Ba nu, frate, nu! Pe aceia de sigur nu-i mai afli! Ori doară tu înțelegi pe mica fermecătoare, pe strigoaia? Aceea-i posibil. Dar de oare ce tu nu vei purea fi atât de nemilos, să despartī doue inimī iubitoare, atunci va trebui să iai în casa ta și pe Josel, șciū tu, pe flăcăul care mai că te-a omorīt! Dar — de ce nu? Ar fi în adevăr picant!

Nici azi nu mai șciū, cum am aflat atunci puterea să spun aceste vorbe tare și voios, până în fine. Căci nenorocitul într'aceea devenise tot mai palid și ochii-i mai eșiaiū din orbite. Și după ce finii, scoase un strigăt innădușit și se poticni...

(Finea va urmā.)

IOAN POP RETEGANUL.

Căntece populare.

Goileană foi de nuc,
Dă gura să ți-o sārūt,
S'o sārūt odată bine,
Să-ți fie p'un an de zile.

De t'ei duce 'n Bucureșci,
Te rog să nu zăbăvești,
De-i zăbăvi și vre-o lună,
Me găsești pe câmp nebună.
De-i zăbăvi mai vr'un an,
Me găsești moartă 'n divan.
De-i zăbăvi și mai mult,
Me-i găsi moartă 'n pământ,
Și ferī țerna 'ntr'o parte,
Să veđi dragostea ce poate.

Frunzā verde liliac,
La grādina cu cerdac,
Este-un trandafir de leac,
Ce să fac ca să mi-l sap,
Să mi-l pun noaptea la cap,
Să me 'ntrebe de ce zac,
Său de coriū saū de vērșat,
Nici de coriū' nici de vērșat,
Numai de lungoare² 'n pat.

Pērul meū cel gālbior,
L-am trimis maiciī de dor,
Māicuța cât l'o veđut,
Numai cât o amētit,
După ce s'o deșteptat,
I-a trimis un clinoid,³
Să se lase de iubif.
De iubit ea s'o lāsā,
Când popa cădelnița,
Și dascālul clopotu,
Ca s'audă norodu.

Pe cel deal pe cel colnic,
Merge-o pruncă ș-un voinic,
Și voinicul șuerând,
Iar puicuța suspinând.
Tu puicuță ce-mi suspini?
Ori puifuțul nu-i frumos,
Ori drumul e gronturos?
El fecior de slātoaș,⁴
Ea fatā de boeraș,
Și n'o ia pe cum se cade,
Ci mi-o furā pe fereastră,
Ca să-i fie lui nevastă.

Straele mele din fetie,
Să nu mi le ție mie,
Să le ducā 'ntre hotarā,
Să le dee foc și parā,
S'audă māicuțele,
Să nu-sī dee ficelle.
Cum m'o dat māica pe mine,
Fār' o leac de milā 'n lume.

Culese de:

LIA MĂGURA.

În comuna Broșteni, județul Suceava (România.)

¹ Pojar, morbile. ² Febră, tifoidă, tifus. ³ Kleinod (nemțeșce), româneșce: talisman. ⁴ Țigan aurar.

S A L O N.

Cărți noue.*

N. Radulescu-Niger: „Romanul Căsnicieii“. (Moravuri contemporane.) Edițiunea a doua. București. 1898. — „Străin în țara lui“. București. 1900.

Autorul acestor două lucrări este unul din cei ce au muncit la noi mai mult pe terenul prozei povestitoare. Afară de celelalte serieri beletristice ale sale, are la activul său vr'o cinea romanuri voluminoase.

Ambele sale volume, prezentate acum la concursul premiului Năsturel-Hereseu de 12.000 lei, au acelaș scop: combaterea viciului. Dar ceea ce privește mijloacele de care se servește spre a-și atinge ținta, ele difer.

Primul voește să vindece reul prin arătarea păcatului în toată goletatea sa scârboasă și înfiorătoare; al doile propagă morala prin exemple bune și învățături instructive.

„Romanul Casniciei“ ne prezintă viața conjugală a doi prieteni din București.

Unul din ei este avocat, face parte din societatea naltă, duce o viață sumptuoasă, în călătorii, la club și acasă, ceea ce ametește capul nevastei sale neobișnuite cu astfel de traiu și-l înșală cu unul din prietenii lui; în cele din urmă află și bărbatul și divorțează.

Al doile, profesor, are principii opuse amicului său. El este de părerea, că viața conjugală numai în retragere din lume poate să rămâne fericită. Trăiesc doi enși cu nevastă-sa, ca doi porumbei, în liniște idilică și sunt fericiți. Din nenorocire, poftiți mai de multe ori, intră și ei în mediul social al prietenului și prietenei lor; mediul acela otrăvește castitatea virtuții femeii retrase, ea cade și fructul greșelii sale este un băiat. Bărbatul, care atât de mult doria să aibă un copil, e fericit afară din cale. Dar un moment înfricoșat îi destăinuie adevărul și, în paroxismul durerii sale nemărginite, se sinucide.

Ea rămâne în viață, cu târzia și nesfârșita căință, să plângă cât i-o mai da Dumnezeu zile. Și nu o poate mângăia nimeni. Nici nefericitul amic al fostului ei bărbat, care vine s'o vadă, aducând copilului bomboane.

Și din aceasta schițare grabnică se vede, că romanul este bine înghiebat, e interesant, are scene prinse din viața reală, în care momentele vesele se părendă cu cele dramatice. Vedem societatea stricată, care corupe tot ce intră 'n ea; petrecem cu luare aminte primejdia ce-și deslănțue orgiile spre a-și seduce victimele; nu-i chip de mântuintă, vârtejul le omoară.

Cu groază ne întoarcem privirile de la acest

* Raport prezentat în comisiunea premiilor Academiei Române, în sesiunea generală trecută.

tablou deprimător. Și ne întrebăm, dacă acela este fidel? Și ne place a crede că autorul a exagerat.

Da, da. Societatea românească nu poate fi atât de stricată. Admitem că sunt în ea, ca în ori-care națiune, și astfel de elemente; dar a nu vedea decât pe acelea, a nu ne prezintă decât niște figuri descreerate, corupte și infame, a nu pune în mijlocul lor cel puțin un om cinstit: nu este a ni se zugrăvi adevărata viață în care binele și reul se găsește d'a valma.

Intențiunea autorului, negreșit, a fost morală. Inse dacă voim să propovăduim evangelia moralității, să facem asta într'un fel ca să ne poată ascultă toți, cei corupți cât și cei nestricăți. Dacă prezintăm cetitorilor niște scene desfrânate, cu intențiunea d'a-i face să le desprețuiască: me tem că vom corupe inimile nevinovate și astfel în loc de rezultatul dorit, vom obține contrarul.

Iată cuvântul pentru care eu unul nu pot spriginii un astfel de metod de a respândi moralitatea și pentru care nu pot recomandă spre a se premia „Romanul Casniciei“.

Al doile roman, „Străin în țara lui“ e din altă stofă. Acesta vestește moralul prin învățături și exemple frumoase și bune. O lectură foarte potrivită nu numai pentru tinerime, ci mai cu seamă pentru conducătorii clasei rurale. Atât ca fond, cât și ca execuțiune, superior celui dintăiu.

Acțiunea se petrece într'un sat al Moldovei, unde s'a aședat un om necunoscut, al cărui trecut și fel de traiu pentru toți e un misteriu. El trăiește retras cu mumă-sa pe mica proprietate ce ș-a cumpărat și nu face nici o cunoștință.

Moare învățătorul din sat, la înmormântare se prezintă și el, și ține poporul o cuvântare, sfârșind prin a-și oferi serviciile într'u a suplini gratuit catedra până la numirea noului titular. Ofertul e primit cu plăcere și densusul intră în funcțiune.

Din momentul în care își ocupă modestul post, numai decât apare convicțiunea că avem a face cu un om superior, care a învățat mult și care își pune toată stăruința spre a ne prezintă un ideal de învățător.

Având un scop atât de frumos, el usează de tot momentul spre a-l atinge cât mai complet. Nu se mai ocupă de nimic, decât de ridicarea morală și materială a sătenilor printre cari trăiește. În zile de lucru cu școlarii, duminica cu adulții, face progrese cari uimesc pe toți. Apoi intrunește în toată duminica poporul și-i ține învățături din istorie, agricultură, economie etc. cari sunt ascultate cu cea mai mare seie.

Astfel înfintează cor vocal, societate de credit, însoțire agronomică și alte instituțiuni cari ridică comuna, încât aceea atrage atențiunea împregiurimii și ajunge un sat model.

Aceasta emancipare stârnește inse ura arendașilor străini de prin comunele învecinate, cari privesc cu ochi rei, cum țeranul se ridică și scapă din ghiarele lor, spre a nu mai fi și în viitor „străin în țara lui“. Ei țes intrigă în contra lui. Și ajutați de corupțiunea din anumite cercuri reușesc a-l destitui. El își părăsește postul în mijlocul regretelor sătenilor. Îl mângăie inse convicțiunea, că munca lui n'a fost zădarnică. Poporul e deșteptat și sub conducerea noului învățător are să urmeze tot povețele lui.

În timpul stăruințelor sale încordate, avem privilegiul să aflăm și enigma misterului care l-a făcut să se refugieze în acest corn de țară ascuns de lume. Causa a fost un amor nenorocit, care l-a otrăvit sufletul.

Din norocire, el uită, rana se vindecă și paralel cu neobosita sa lucrare pentru înaintarea comunei, vedem resărind, crescând și înflorind o gingașă dragoste nouă pentru fiica proprietarului, o ființă ideală care asemenea îl iubește și ambiții devin o părechie fericită.

Mulțumiți depunem cartea, căci am avut o lectură interesantă și instructivă. Lucrarea bine concepută, e scrisă cu multă inteligență; ea ne prezintă un mare și complet program al înaintării țăranului, program pe care cu cea mai mare plăcere l-am vedea pus în practică. Singurul cusur al volumului sînt unele lungimi, provenite de sigur din zelul ardent al autorului d'a-și espune vederile cât mai pe larg. În noianul romanurilor imorale, în cari autorii mai noi se întrec a zugrăvi viața destrăbălată, o astfel de lucrare, care arată calea spre un ideal înalt, e bine venită și merită cea mai caldă sprijinire.

Dacă autorul s-ar fi prezentat lucrarea la alt premiu: m'aș crede dator a o propune pentru premiare; dar solicitând premiul cel mare de douăsprezece mii lei, care se acordă în condiții excepționale, nu pot decât să-mi exprim recunoștința și dorința să aibă cât mai mulți cetitori prin comunele rurale.

IOSIF VULCAN.

LITERATURĂ.

Secțiunea istorică a Asociațiunii. „Transilvania” publică procesul verbal despre ședința secțiunii istorice. Din acesta, afară de cele indicate într'un numer precedent, mai scoatem următoarele: Secțiunea istorică se unește cu propunerea secțiunii literare în privința publicării organului „Transilvania”, dar cu acea observare ca aceasta să apară la finea fiecărei luni, afară de iunie și iulie, cuprindând 20 de coale pe an. Secțiunea, fiind și ea de convingerea secțiunii literare, ca să se angajeze și alte puteri, propune ca cei 25 de membrii aleși de adunarea generală trecută să se numească membri ordinari, iar cei ce se vor mai alege la recomandarea secțiunilor să poarte numirea de membri corespondenți. Ne luăm voia a observă, că aceasta propunere s'a făcut deja la constituirea secțiunilor, în 14 octombrie antr., de un membru al secțiunii literare.

Lucrare germană despre România. Dl dr. George D. Creanga a scris în limba germană un studiu despre dezvoltarea istorică și starea prezentă a țăranimii din România. „Der Bauernstand in Rumänien, seine geschichtliche Entwicklung und gegenwärtige Lage”. S'a publicat în: „Zeitschrift für Volkswirtschaft, Socialpolitik und Verwaltung” editat de Eugen de Böhm-Bawerk, Karl Theodor de Juama, Sternegg, Const de Plener. Tomul X. Viena și Lipsca. De acolo s'a tras apoi în editie separată.

Tricolorul românesc. Dl Constantin Berariu a publicat sub titlul acesta o broșură, trasă cu tricolor românesc, la Cernăuți. Autorul susține și arată, că tricolorul acesta nu este singur al României, ci reprezintă colorile naționalității române de pretotindenți, din toate țările locuite de Români.

Ziar unguresc pentru apărarea naționalităților nemaghiare. Din Alsó-Kubin, comitatul Arva, primim un apel scris în limba maghiară pentru înființarea unui organ de publicitate ungurese, care să apere interesele naționalităților nemaghiare. Causa pentru care noul organ ar avea să se publice în limba maghiară, se indică prin faptul, că naționalitățile nu înțeleg reciproc ziarele publicate în limbile lor, iar maghiarii ieși notă de ele numai din traduceri tendentioase prezentate la curțile cu jurați. Noul organ ar avea titlul „Testvériség” („Frățietate”). Ar apărea de ocazională odată pe săptămână și ar costa 4 co-roane pe an.

Geografia Ungariei și Elemente din geografia generală pentru școlile populare, de dr. Nicolau Pop, fost profesor și director al gimnasiului românesc din Brașov, — a apărut îndreptată și acomodată celui mai nou plan ministerial de învățământ, de dl profesor Vasile Goldiș. Edițiunea a noua, cu charta maghiară a Ungariei și cu mai multe ilustrațiuni. Prețul broșat, cu charta Ungariei neagră 50 fileri, colorat 60 fileri. Editura librăriei H. Zeidner. Brașov.

Un nou ziar politic la București. Mercuri la 2/15 maiu a apărut la București un nou ziar politic românesc. Numele-i este „Cronica” și apare zilnic în editura tipografiei Toma Basilescu. Redacțiunea, precum ni se anunță, e compusă din ziaristi cunoscuți. Partea politică va fi condusă de dl deputat George Panu.

TEATRU.

Teatrul Național din București. Dl *Stefan Sihleanu*, deputat, profesor universitar, fost secretar general al ministerului instrucțiunii publice, e numit director general al teatrelor, în locul dlui Sc. I. Ghica, demisionat.

Reprezentățiune teatrală română în Brașov. Aflăm cu plăcere din „Gazeta Transilvaniei”, că o societate de diletanți români de acolo pregătește pe azi vineri în 4/17 maiu an. c. o reprezentațiune teatrală, care promite a fi foarte interesantă. Anume cu privilegiul acesta se va reprezenta o nouă comedie originală, intitulată „Vacanții” și scrisă de dna Maria Baulescu. Subiectul acestei comedii este luat din viața actuală, petrecându-se acțiunea în București, în mijlocul unei societăți de funcționari, ale căror soții se află în vilegiatură în Nou, lângă Brașov. — Afară de piesa dnei Baulescu se va juca dragălașa comedie „Între patru ochi” de cunoscutul autor dramatic german L. Fulda, prelucrată românește tot de o doamnă din societatea brașoveană. Rolele ambelor piese sînt împărțite parte între diletanți cunoscuți, în chipul cel mai favorabil, de la alte reprezentațiuni de mai înainte, parte între puteri noue, cari vor pași pentru prima oară pe scenă și despre care avem toată speranța, că se vor achita în modul cel mai mulțumitor de angajamentul luat. — Reprezentațiunea, despre care e vorba, merită cu atât mai mult spriginul publicului din Brașov și împrejurime, căci întreg venitul curat al acestei reprezentațiuni este destinat pe seama bibliotecilor populare din despărțimintele Brașov și Treiscaune ale Asociațiunii.

Mare festival la Teatrul Național din Iași. Joi la 9 mai n. s'a ținut în Teatrul Național din Iași un mare festival pentru comemorarea nemuritorului compozitor italian Giuseppe Verdi. Au asistat mii de oameni, printre cari toți membrii coloniei italiene. Succesul serbării a fost imens. Dl Antonio Cirilo, profesor la conservator, a dirijat orchestra compusă din 50 persoane, cu concursul dlor profesori, elevi de conservator și diletanți și a unei părți din personalul muzicii militare. Partea cea mai atractivă a programei a fost „Comemorarea maestrului“ apoteosă în versuri, reprezentată de dnele Aristița Romanescu, Aglae Teodor și State Dragomir. În timpul apoteozei a fost espus bustul lui Verdi modelat de dl Celesti Fabio.

Serată musicală și teatrală în Vad. Corpul didactic din Făgăraș va da o serată musicală-teatrală în comuna Vad, la 19 mai n., cu ocazia adunării generale a reuniunii învățătorilor gr. cat. români. Programul conține cântări și declamări; apoi se va juca comedia „Doi surdi“ de Alexandri. După teatru va fi dans.

MUSICĂ

Concert și bal românesc în Budapesta. Societatea de lectură „Petru Maior“ a dat o serată literară-musicală urmată de dans, sub patronajul domnilor: Dr. Alexandru Mocsonyi de Foen și dr. Iosif Gall, joi, 16 mai n. 1901, în sala otelului „Royal“, cu binevoitorul concurs al dsoarelor: Clotilda Olteanu, Valeria Opreș, Margareta Ruva și al tinerului artist Desideriu Lenghel. Venitul curat este destinat pentru augmentarea fondului societății. Taxele și suprasolvirile marinimoase sunt a se trimite la adresa societății (Budapesta, Molnár-utza 20, II. 10) și se vor cuită pe cale publică. Programa: 1, „Senin și Furtună“ de I. Vorobchievică, executat de corul societății. — 2, a, Beethoven: „Rondo“; b, Lenghel: „Poveste“, executate la pian de Desideriu Lenghel. — 3, a, Hubay: „Serenade“ (Unter ihrem Fenster); b, Wieniawsky: „Sielenka“, solo de violină de dsoara Valeria Opreș. — 4, „Despre Doină“ (Dor de jale), disertațiune de Dionisie Stoica, stud. fil. — 5, Massé: „Les noces de Jeanette“, cântată de dsoara Clotilda Olteanu, acompaniată la pian de Desideriu Lenghel. — 6, a, Händel: „Largo“; b, Bocherini: „Menuette celebre“, quartet executat de: Emil Șincăi stud. techn., violină I, Leonida Domide, stud. med., violină II, Ioan Șandru, stud. techn., violă, ** violoncello. — 7, Weber: „Fantasie de concert“, executată la pian de dsoara Margareta Ruva. — 8, Wieniawsky: „Legendă“, solo de violină de Emil Șincăi, stud. techn. — 9, a, „Cântec sicilian“ de C. G. Porumbescu; b, „Vino lele“ de I. Vidu, executate de corul societății. În pauză s'a jucat „Călușorul“ și „Bătuta“.

Concertul românesc din Cluș, dat la 9 mai n., a reușit bine, asistând lume multă, care a aplaudat cu entusiasm. S'a executat următoarea programă: 1, Mase Bruch. Concertul de violină g. moll, executat de dsoara Adelina Piso; 2, a, Verdi, Trovatore, aria Lenorei; b, Bellini, Puritanii, aria Elvirei; c, ** Toarce lele, doină, cântate delicios de dsoara Virginia Gall, care în urmarea nesfârșitelor aplause, a mai cântat doina: „Lelițo din acel sat“; 3, Mendelssohn, Con-

certul de pian d moll, executat cu multă bravură de dsoara Valeria Isacu; 4, a, Schumann, Cei doi grenadiri; b, Dima, Mugur mugurel, cântate foarte frumos de dl Vasile Popovici; 5, John Field, Fantasie concert, executat de dsoara Aurora Opreș Gerbert; 6, a, Weber, Cheron, aria Reziei; b, Șorban, Un vis îngănător, cântate cu multă simțire de dsoara Netti Vancea. Apoi a început balul.

„Moș Clocârlan“, noua operetă, în 3 acte, a dlui Tudor cav. de Flondor, s'a reprezentat de două ori, cu mare succes, în teatrul orașănesc din Cernăuți. „Deșteptarea“ serie că lucrarea aceasta e o prestațiune unică în felul său, autorul poate fi mândru de succesul ambelor reprezentațiuni, care a fost escelent. Nu-l mai șcieai deosebi pe diletant de actorul veritabil, ce-și petrece viața pe scenă. Nenumăratele cununi de argint, lauri și flori, nesfârșitele aplause erau cea mai bună dovadă ce impresie a făcut reprezentația teatrală a „Armoniei“, produsul dlui Tudor cav. de Flondor, asupra publicului.

Dna Elena I. Teodorini la Paris. Ziarul „Figaro“ anunță că renumita cântăreață română, dna Elena I. Teodorini, care încă n'a cântat la Paris, va da acolo în luna aceasta o reprezentație de binefacere. Acelaș ziar sperează, că diva română va fi angajată la opera din Paris.

Serată musicală-literară în Recita-montană. Reuniunea de cântări din Recita-montană a dat în duminica trecută o serată musicală-literară, sub conducerea dlui Iosif Velcean. S'au cântat, declamat și s'au citit două disertațiuni. Apoi a urmat dans.

BISERICĂ ȘI ȘCOALĂ

Peregrinagiu la mănăstirea Prislopului. Pr. Ssa episcopul gr. cat. al Lugoșului, dr. Dimitrie Radu, făcând cunoscut prin o epistolă pastorală jubileul anului sfânt în diecesa sa, aduce la cunoștința credincioșilor sei, că la 19 l. e. n. va conduce un peregrinagiu la mănăstirea Prislopului, îndeplinind ȋnsuș acolo funcțiunile sacre. Mănăstirea Prislopului, pentru a cărei restaurare s'a adunat prin colecți publică peste 2500 coroane, serie „Unirea“, se află situată într'o poziție din cele mai romantice, în munții din țara Hațegului, la o depărtare de două ore de la orașul Hațeg. După cum sântem informați, peregrinagiu va fi tare numeros. Peregrinii se vor adună la biserica din Silvașul superior și de acolo în procesiune sacră, în frunte cu arhierul, vor merge pe jos cale de una jumătate de oră până la sf. mănăstire.

Jubileul de 40 ani al unui profesor. Tinerimea studioasă de la gimnasiul superior gr. cat. de Beiuș a serbat în 6 l. e., în prezența unui mare public, în mod festiv, jubileul de 40 ani de profesură a dlui G. M. Marinescu. Programa festivității: 1, Cuvânt de deschidere, rostit de prof. Radu Cupariu. 2, F. Mazas „op. 60 nr. 3.“, executată de M. Berinde cl. VII și N. Butean cl. VI 3, Cuvântare festivă, rostită de R. D. Ioan Butean director. 4, „Imn pentru zile onomastice“ de I. Costescu, esec. de corul vocal. 5, „Cuvânt la noul secol“ de V. B. Muntenescu, declamat de Victor Birlea cl. VI. 6, Cuvântare ocașională, rostită de Fabiu C. Bontescu cl. VI. 7, „Mulți ani“ de I. Fehérváry, esec. de corul vocal. 8, Arie din „Bar-

bierul de Sevilla“ de C. Rossini, esec. de M. Berinde cl. VII, R. Mioc și F. Hubic cl. V. 9, „Glasul unui Român“ de A. Mureșan, decl. de Laurențiu T. R. Căpușan cl. VIII. 10, „Arcașul“, esec. de corul vocal. 11, „Tornáczomon“ de M. Tompa, decl. de Aurel Kiss cl. VII. 12, „Jäger-Chor aus Freischütz“ de C. M. Weber, esec. de M. Berinde, R. Mioc și F. Hubic. 13, „Dușmancele“ de G. Coșbuc, decl. de Cornel N. Papp cl. VII. 14, Cuvânt de închidere, rostit de profesorul Teodor Bulc. 15, „Marșul plugarilor“, esec. de corul vocal. Festivitatea a decurs în mod solemn și înălțător. Profesorul încăruntit pe catedră a fost emoționat până la lacrimi de manifestarea în mod atât de solemn a sentimentelor de iubire și de recunoștință din partea colegilor și a elevilor sei. Escl. Sa episcopul Mihail Pavel, cu ocasiunea aceasta, pe lângă exprimarea recunoștinței, l-a distins denumindu-l archidiacon onorar.

Medalie comemorativă în onoarea dluî V. A. Urechia. Studenții universitari din București au luat hotărârea, ca în memoria retragerii de pe catedră a dluî V. A. Urechia să facă o medalie comemorativă. Aceasta va avea de o parte efigia dluî Urechia, anul nașterii 1834 și o ramură de laur; pe partea cealaltă inscripțiunea: „Iubitului profesor de istoria și literatura Românilor. 1857—1901. Tinerimea universitară română închină aceasta medalie.“ Medalia se va bate la Paris.

Româncă distinsă la universitatea din Budapesta. Dșoara *Valeria Curtuț*, fiica dluî Moise Curtuț, avocat în Arad, studiază medicina la universitatea din Budapesta, în cursul al patrule. Lună în 13 maiu n, ținându-se festivitatea împărțirii premiilor între studenți și studente, a fost distinsă și dșoara Curtuț pentru lucrarea sa literară.

Profesor nou. Dl *Lazar Triteanu* a făcut la universitatea din Budapesta examen de profesor din limba română și maghiară.

C E N O U .

Hymen. *Cununia dluî Gavril Suciu*, avocat în Hateg, cu dșoara *Hortense Penciu*, fiica dluî Nicolae Penciu, jude de tribunal în pensie, indicată de noi în nr. trecut, a fost o adevărată serbătoare în Sibiu. La actul cununiei, celebrat în catedrală, de protopopul Ioan Papiu, a fost de față toată elita societății române, precum și o mulțime de familii străine. Nuni au fost dl avocat dr. Octavian Russu cu dna; surori de mireasă dșoarele Zina, Geni și Rica Moga, iar frați de mire dnuî avocați: dr. Eugen Mețian din Brașov, dr. Aurel Vlad din Deva și dl locotenent Emil Papp din Orăștie. Apoi a urmat un ospet splendid în otelul „Împăratul Romanilor“. — *Cununia dșoarei Olga Popovici* în Brașov cu dl *N. Măldărescu*, căpitan în armata română, anunțată și de noi în nr. trecut, a întrunit o frumoasă societate din Brașov, București, Craiova și din diverse părți ale Transilvaniei. Cununia s'a ținut în biserica Sf. Nicolae, după care a urmat un ospet strălucit în saloanele dluî și dnei Safrano, cari tot în seara aceea s-au logodit fiica, pe dșoara *Elma Safrano*, cu dl dr. *Alexandru Vaida-Voevod*. Între oaspeți s-au remarcat în deosebi zece oficeri din armata română, în splendidul lor costum, în frunte cu generalii Măldărescu și Argentoian. Din Brașov dnuî Ghiță Pop, dr. Au-

rel Mureșianu; dr. Teodor Mihali din Deș, dr. Ciuta din Bistrița, Fr. Hossu-Longin și A. dr. Vlad din Deva, dr. Dăian și Solomon din Blaș, dr. Comșa din Seleşte și alții. — Dl *Corneliu Proștean* și dșoara *Aurora Lepa* s'au cununat luni în 30 aprilie (13 maiu) în biserica gr. or. română din Lugos.

Știri personale. *Esc. Sa Ioan Mețianu*, arhiepiscopul și mitropolitul din Sibiu, a fost primit luni în audiență de Majestatea sa în castelul regesc din Buda. — Dl *dr. Amos Frâncu*, distinsul avocat din Sibiu, s-a strămutat locuința la Cluș. — Dl *Aurel Crișan*, candidat de avocat din Seleş, comitatul Aradului, a fost promovat la universitatea din Cluș, doctor în drept.

Aniversarea de 30 de ani a României June. Împlinindu-se 30 de ani de la înființarea societății academice social-literare „România Jună“ din Viena, societatea va serba această aniversare prin o ședință festivă care se va ținea duminică în 19 maiu n. în sala de la restaurantul „Zum grünen Baum“, VII, Mariahilfenstrasse 56. Ordinea de zi: I. Partea oficioasă. 1. Cuvânt de deschidere. 2. Discurs festiv. 3. Salutarea oaspeților. II. Partea socială. Invitarea e semnată pentru comitet de președinte Gavril Barbul, secretar I Grigorie Bârsoiu.

Statua lui Alesandru Lahovari. Aflăm din ziarele bucureștene, că statua lui Alexandru Lahovari, datorită sculptorului francez Mercie, va fi așezată în București pe piața formată la întâlnirea stradei Dionisie cu Calea dorobanților. Inaugurarea se va face în 3/16 iunie viitor, cu mare solenitate.

Avansări în armata comună cu ziua de 1 maiu n. e. La rangul de major, căpitanii: Alesandru Bandian (la statul-major gen. în Cracovia), Ioan Matura reg. inf. 15; Ioan Ianoș reg. inf. 88; Elie Nedeleu reg. inf. 12; Iosif Vlădica reg. inf. 95; Nicolau Biju reg. inf. 34; Ioan Sagaican reg. inf. 79. Căpitanii cl. I, căpitanii de cl. II: Constantin Hadia reg. inf. 83; Alesandru Cioban reg. inf. 76; Ioan Voicu reg. inf. 2; Elie Ciugudean reg. inf. 64; Gregoriu Grosariu reg. inf. 41; Alexandru Muntean reg. inf. 101. La rangul de căpitanii cl. II, locotenenții: Alesandru Băias reg. inf. 63; Basil Blanusă reg. inf. 53. Locotenenții: Silviu Cutean reg. inf. 81; Aurel Păcală reg. inf. 5; Alesandru Candrea reg. inf. 97; Octavian cav. de Grecul reg. inf. 75; Ioan Vințelieri reg. inf. 7; Iacob Brândușan reg. inf. 73; Alesandru Turturean bat. ven. 9. La auditorat a fost înaintat: Ioan Șuran, căpitan cl. I, la trib. milit. din Raguza. În corpul medicilor au fost înaintați la rangul de medic de brigadă dr. Nicolau Thoman și la medic de regim. cl. I: Carol Iansa. La manutanță a fost avansat Emanuel German locot. la reg. inf. 45. — Dnuî *Cornel Bardosy* și dr. *Adrian Nedeleu* au fost numiți locotenenți la auditorat; primul la regimentul nr. 50 de infanterie cu sediul în Brașov, al doile la reg. de inf. nr. 51, cu sediul în Cluș.

Au murit: *Isidor Domșa*, legător de cărți, tatăl dluî A. C. Domșa, redactorul „Unirii“ în Blaș, la 5 maiu, în etate de 62 ani; — *Elena Posmușan*, fiica dluî Elia Posmușan, preot gr. cat. în Ragla, la 4 maiu, în etate de 19 ani; — *Maria Lemérvy n. Bardosy* în Reghin la 12 maiu în etate de 78 ani.

Proprietar, redactor răspundător și editor:
IOSIF VULCAN. (STRADA ALDÁS NR. 296 b.)

MERSUL TRENURILOR.

Valabil de la 1. mai 1901.

Budapesta—Orade—Predeal—București						București—Predeal—Orade—Budapesta.							
	Accel.	Person.	Accel.	Person.	Accel.		Accel.	Person.	Accel.	Person.	Accel.		
Budapesta	pleacă	6 50	8 30	1 55	5 45	9 15	București	pleacă	—	7 50	—	9 15	
Szolnok	"	9 07	11 31	3 56	9 27	11 19	Predeal	"	—	3 32	—	1 12	
Szajol	"	9 21	11 50	4 09	9 46	11 33	Brașov	sosеșce	—	5 00	—	2 18	
P.-Ladány	"	10 43	2 —	5 28	11 53	12 55	"	pleacă	—	7 48	5 8	2 45	
Berettyó-Ujfalu	"	11 18	2 47	6 03	12 46	1 33	Feciora	"	—	8 27	5 58	3 15	
M.-Peterd	"	—	3 —	—	1 00	—	Homored Kőhátom	"	—	10 03	7 44	4 23	
M.-Keresztes	"	—	3 12	—	1 14	—	Sighșora	"	—	11 40	9 45	5 49	
Bihar-Püspöki	"	11 48	3 32	—	1 36	—	Mediaș	"	—	12 40	10 58	6 37	
Oradea-Mare	sosеșce	11 56	3 42	6 39	1 48	2 11	Kis Kapu	"	—	1 25	11 50	6 50	
Oradea-Mare	pleacă	12 16	3 58	6 46	2 06	2 18	Blaș	"	—	2 16	12 40	—	
Velența	"	—	4 05	—	2 30	2 25	Küküllőszeg (Blaș)	"	—	2 21	12 58	—	
F.-Oșorhei	"	—	4 16	—	2 41	—	Teuș	sosеșce	—	3 02	1 42	7 35	
Teleagd	"	12 48	4 38	7 15	3 03	2 50	"	pleacă	12 05	3 38	8 48	2 07	
Aleșd	"	† 1 02	4 56	† 7 28	3 21	† 3 04	Aiud	"	12 28	3 58	9 07	2 29	8 6
Vad	"	1 26	5 20	7 59	3 45	3 26	F. Vinț	"	12 54	4 20	9 30	2 51	8 22
Ciucea	"	2 16	6 31	8 37	4 53	4 16	M. Uivar	"	1 03	4 27	9 37	2 58	8 54
Huedin	"	2 49	7 16	9 08	5 32	4 52	Sz. Kocsárd	"	1 58	4 32	9 53	3 11	—
Jegenye	"	3 15	7 49	† 9 33	† 6 01	—	Ar. Gy. es	"	2 30	5 12	10 30	3 48	9 24
Cluș	sosеșce	3 50	8 33	10 08	6 59	5 55	Apahida	"	4 02	6 27	11 45	5 02	—
Cluș	pleacă	4 20	8 50	10 47	8 30	6 11	Cluș	sosеșce	4 27	6 48	12 07	5 24	10 46
Apahida	"	4 41	9 07	11 11	8 59	6 27	Cluș	pleacă	5 23	7 00	12 32	6 13	11 01
Ar. Gy. es	"	5 56	10 16	12 36	10 41	7 27	Jegenye	"	† 6 11	7 59	† 1 14	7 16	—
Sz. Kocsárd	"	6 33	10 56	1 40	11 31	7 52	Huedin	"	6 40	8 37	1 44	7 55	12 20
M. Uivar	"	6 40	11 03	1 58	11 40	—	Ciucea	"	7 09	9 19	2 15	8 37	12 52
Felvinț	"	6 48	11 12	2 07	11 50	—	Vad	"	7 47	10 08	3 01	9 32	1 34
Aiud	"	7 11	11 34	2 32	12 20	8 16	Aleșd	"	† 7 59	10 25	† 3 15	9 49	† 1 48
Teuș	sosеșce	7 32	11 52	2 55	12 46	8 32	Teleagd	"	8 11	10 42	† 3 28	10 07	2 01
"	pleacă	—	12 24	—	1 43	8 37	F.-Oșorhei	"	—	11 01	—	10 27	—
Küküllőszeg (Blaș)	"	—	1 07	—	2 28	9 5	Velența	"	8 32	11 10	—	10 37	2 25
Blaș	"	—	1 14	—	2 36	—	Oradea-Mare	sosеșce	8 38	11 17	3 57	10 44	2 31
Kis Kapu	"	—	2 15	—	3 48	9 47	Oradea-Mare	pleacă	8 43	11 36	4 10	11 04	2 38
Mediaș	"	—	2 33	—	4 03	10 01	Bihar-Püspöki	"	8 52	11 47	—	11 14	—
Sighșora	"	—	3 47	—	5 43	11 —	M.-Keresztes	"	—	12 05	—	11 37	—
Homored-Kőhátom	"	—	5 35	—	7 54	12 26	M.-Peterd	"	—	12 17	—	11 50	—
Feciora	"	—	7 16	—	9 40	1 35	Berettyó-Ujfalu	"	9 23	12 29	4 50	12 05	3 18
Brașov	sosеșce	—	8 —	—	10 25	2 09	P.-Ladány	"	10 06	1 34	5 40	1 19	4 03
"	pleacă	—	11 —	—	—	2 19	Szajol	"	11 21	3 8	6 59	3 4	5 19
Predeal	sosеșce	—	1 11	—	—	3 31	Szolnok	"	11 44	3 35	7 32	3 37	5 39
București	"	—	8 05	—	—	9 10	Budapesta	sosеșce	1 50	6 20	9 40	7 10	7 50

Oradea-Mare—Arad.

	Person.
Oradea-Mare	pleacă 10 20 4 30 7 —
Ósi	" 10 30 4 41 7 16
Less	" 10 48 5 01 7 40
Cefa	" 11 03 5 19 8 05
Salonta	" 11 26 5 44 8 46
Kötegyán	" 11 46 6 05 9 15
Sarkad	" 11 57 6 17 9 31
Giula	" 12 21 6 44 10 01
Ciaba	" 2 23 7 06 4 32
Chitighaz	" 2 54 7 18 5 03
Curtici	" 3 28 7 45 5 38
Arad	sosеșce 3 55 8 48 6 05

Arad—Oradea-Mare.

	Person.
Arad	pleacă 5 10 11 20 9 35
Curtici	" 6 — 11 49 10 07
Chitighaz	" 6 14 11 57 10 54
Ciaba	" 6 40 2 33 11 50
Giula	" 7 27 3 05 5 26
Sarkad	" 7 47 3 27 5 56
Kötegyán	" † 7 56 3 39 6 10
Salonta	" 8 23 4 10 6 47
Cefa	" 8 42 4 34 7 18
Less	" 9 04 5 — 7 51
Ósi	" 9 21 5 19 8 16
Oradea-Mare	sosеșce 9 32 5 30 8 31

Numerii cei groși înseamnă timpul de la 6 ore seara până la 5 ore 59 de minute dimineața. — Numerii sămănați cu † înseamnă stațiunile, unde trenurile numai condiționat se opresc.